

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä annetun lain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä annettu laki. Sillä on pantu täytäntöön Suomessa Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaiset emolehmä- ja uuhipalkkioita sääntelevät tuottajakohtaiset kiintiöjärjestelmät sekä täydennetty näitä järjestelmiä koskevaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä siltä osin kuin jäsenvaltiolle annetaan siihen mahdollisuus tai sitä jäsenvaltiolta edellytetään. Tuottajien

tuotanto-oikeudet on vahvistettu, joten kumottavaksi ehdotettu laki on tältä osin menettänyt merkityksensä. Jatkossa tarvittavat kansalliset säädökset voidaan antaa Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain nojalla (1100/1994).

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Euroopan yhteisölle (EY) on annettu yksinomainen toimivalta yhteisön maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät pääsääntöisesti voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, jotka on säännelty yhteisötasolla. Yhteistä maatalouspolitiikkaa säännellään pääasiallisesti asetuksilla, mutta myös direktiiveillä ja päätöksillä.

Asetukset ovat sellaisenaan Suomea sitovia ja ilman erillistä voimaannpanoa välittömästi sovellettavia. Osa asetuksista sisältää kuitenkin säännöksiä, joissa edellytetään myös kansallista sääntelyä esimerkiksi toimivaltaisia kansallisia viranomaisia, rangaistus- ja muita seuraamuksia sekä täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä. Asetuksissa on voitu myös jättää osa sääntelystä kansallisesti päätettäväksi. Kansallisella lainsäädännöllä on lisäksi mahdollista antaa täydentäviä säännöksiä silloin, kun EY:n säännökset sisältävät ainoastaan sääntelyn kohteena olevaa asiaa koskevat vähimmäisvaatimukset.

Emolehmä- ja uuhipalkkiokiintiöt perustu-

vat naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 805/68 ja lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 3013/89 muutoksineen. Asetukset tulivat Suomea sitoviksi Suomen liittyessä Euroopan unionin jäseneksi. Kiintiöjärjestelmää koski siirtymäaika, jonka mukaan tuottajakohtainen kiintiöjärjestelmä oli otettava Suomessa käyttöön vuoden 1995 loppuun mennessä. Liittymissopimuksessa Suomelle myönnettiin 55 000 emolehmäpalkkio-oikeutta ja 80 000 uuhipalkkio-oikeutta.

Euroopan yhteisön lainsäädännön edellyttämien yleensä teknisluonteisten täytäntöönpanosäännösten sekä rangaistus- ja valvontasäännösten antamiseksi on Suomessa saatettu vuoden 1995 alusta voimaan laki Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta. Laki on yleislaki ja sitä sovelletaan myös naudanliha- sekä lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisistä markkinajärjestelyistä annettuihin neuvoston asetuksiin, ellei lailla muuta säädetä. Lain mukaan EY:n maatalouspolitiikan yleinen täytäntöönpano kuuluu maa- ja metsätalousministeriöl-

le, joka on myös yhteisölainsäädännössä tarkoitettu toimivaltainen viranomaisen. Ministeriö voi kuitenkin jonkin asian tai asiaryhmän osalta siirtää toimivaltaansa kuuluvia tehtäviä määräämälleen hallinnonalansa viranomaiselle.

Eduskunta edellytti käsitellessään lakia Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta sitä, että elinkeinoharjoittajien tuotanto-oikeuksien, kuten maitokiintiöiden sekä emolehmä- ja uuhipalkkiokiintiöiden määräytymisen perusteista säädetään lailla. Tämän vuoksi annettiin emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä laki (274/1995), joka tuli voimaan 8 päivänä maaliskuuta 1995. Sen mukaan jokaiselle tuottajalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan emolehmätuotantoa tai lampaanlihan tuotantoa, vahvistetaan EY:n säädösten mukaisesti palkkiokiintiö. Kiintiö koskee tuottajalle vuosittain maksettavia palkkioita. Samalle tuottajalle voidaan vahvistaa vain yksi kiintiö. Kiintiöt määräytyivät tuottajan hallinnassa kiintiön vahvistamista koskevan hakemuksen jättämisen ajankohtana olevien emolehmä- ja uuhipalkkioon oikeuttavien eläinten määrän perusteella.

Edellä mainitut neuvoston asetukset on kumottu ja niiden tilalle on annettu naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1254/1999 ja lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2467/98. Uudetkin asetukset edellyttävät eräiltä osin kansallista sääntelyä. Emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä annetun lain kumoamisen jälkeen tarvittavat säädökset annettaisiin Euroopan yhteisön yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta annetun lain nojalla annettavalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Vuonna 1998 tuottajilla oli käytössä 29 165 emolehmäpalkkio-oikeutta ja 57 493 uuhipalkkio-oikeutta. Vuonna 1998 kansallisesta varannosta emolehmäpalkkio-oikeuksia myönnettiin 3 422 ja uuhipalkkio-oikeuksia 6 226. Vahvistettuja kiintiöitä voidaan korottaa ja uusia kiintiöitä myöntää tarkoitusta varten perustetuista kansallisista varannoista. Vuoden 1999 alussa emolehmäpalkkio-oikeuksien kansallisessa varannossa oli 25 835 ja uuhipalkkio-oikeuksien kansallisessa varannossa oli 22 507 palkkio-oikeutta.

Kiintiöiden vahvistamista, niihin sisältyvi-

en palkkio-oikeuksien siirtämistä ja väliaikaista luovuttamista sekä kiintiöiden korottamista ja uusien kiintiöiden myöntämistä koskevat säännökset sisältyvät EY:n lainsäädäntöön. Emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä annettulla maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä (332/1995) on annettu tarkemmat säännökset muun muassa kiintiöihin sisältyvien palkkio-oikeuksien siirtämisestä ja väliaikaisesta luovuttamisesta sekä kiintiöiden mukauttamisesta siirron tai luovutuksen johdosta.

2. Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on yhdenmukaistaa Suomen lainsäädäntöä Euroopan yhteisön naudanliha-alan sekä lampaan- ja vuohenliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annettujen uusien neuvoston asetusten kanssa.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole suoranaisia valtiontaloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia. Esitys ei muuta tuottajakohtaista kiintiöjärjestelmää. Järjestelmästä vastaavat tulevaisuudessakin maa- ja metsätalousministeriö ja työvoima- ja elinkeinokeskukset. Työvoima- ja elinkeinokeskusten työmäärä ei muutu esityksen johdosta.

Valitustiestä ja -osoituksesta tulee aina säätää lailla. Tämän vuoksi emolehmä- ja uuhipalkkiokiintiöiden valitustie muuttuu siten, että lain voimaantulon jälkeen kiintiöasioista valitetaan hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti yleisiin hallinto-oikeuksiin.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä.

5. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan emolehmä- ja uuhipalkkioiden kiintiöistä 3 päivänä maaliskuuta 1995 annettu laki (274/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Helsingissä 30 päivänä kesäkuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Kalevi Hemilä*

